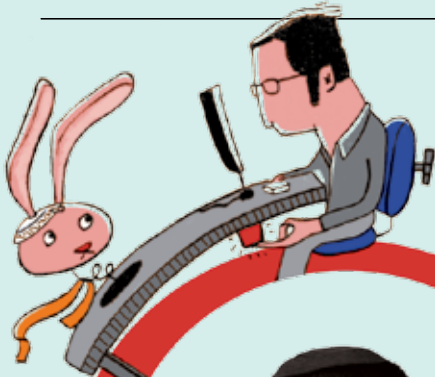

סוף סופי סופני

איך קורה שמאמר של עיתונאי העוסק כולו בקשיי מעמד הביניים מסתיים במשפט אנטי-מתנחלי? אריאל שנבל בקורס עיתונות מזורז

איור: מורן ברי

מכולת. שוו
בנפשכם כמה
חינני יהיה ללכת
עם רשימה בין מדפי

הסופר שבה כתוב, נניח, משהו

כמו "1 חלב, 2 קוטג', תבנית ביצים ולפנות את מגרון מיד!".

אני לא מכיר את אמסטרדםסקי, וברשותכם אנצל את הבמה לאחל לו רפואה שלמה. אבל אני כן מכיר את הלך הרוח במערכות העיתונים – ובכונה אני מציין את שם העיתון שבו הוא עובד כי זה באמת לא משנה. זהו הלך רוח בדלני (ותשכחו מהליברליזם שבו התקשורת מתהדרת.

שוו בנפשכם כמה חינני יהיה ללכת עם רשימה בין מדפי הסופר שבה כתוב, נניח, משהו כמו "1 חלב, 2 קוטג', תבנית ביצים ולפנות את מגרון מיד!".

הליברליזם פועל שם רק בטווח שבין מרצ לחד"ש, הלך רוח קטנוני ובעיקר ממורמר מאוד. ממורמר מהעם שמתעקש לומר את דברו בהליך הדמוקרטי המאוס הידוע בשמו "בחירות". ממורמר מהעובדה שהימין מקבל רוב ומנסה, באמת לא בסדר מצדו, גם להשליט סדר יום מדיני והתיישבותי שבגיניו נבחר (אוף, עוד פעם הבחירות האלה). המרמור הזה קיים בכל שדרות מערכות העיתונים, מהכותבים הבכירים ועד למפיקים הזוטרים. סביר להניח שאמסטרדםסקי בכלל לא יודע ולא מתעניין בעובדה שכמעט כל מפוני גוש קטיף היו פעם אנשי מעמד ביניים בדיוק כמוהו, וכעת הם הרחק משם, בתחתית הסולם החברתי-כלכלי, בגלל אותה התנתקות כוונת. סביר להניח גם שבסביבתו הקרובה אף אחד לא הניד עפעף למראה שורת הסיום המזוהה והתלושה. סיכוי טוב שהעניין נראה להם כמעין דאחקה פנימית ומגניבה כזו, שאומרת משהו כמו: "היי, אמנם כואב לי הראש וקצת ראיתי רופאים לאחרונה, אבל הכל בסדר אצלי, נשארתי שמאלני טוב כמו זה שאני אמור להיות". התמקדות במשפט אחד ויחיד מתוך פוסט ארוך ומנומק ברובו, היא בדרך כלל טריק עיתונאי מלוכלך. אבל הפעם, כמו שאמר מארק טוויין, אמסטרדםסקי התחיל.

motzash.ariel@gmail.com

בשבוע שעבר הדהד בביצת הברנו'ה המקומית פוסט שכתב עיתונאי בשם שאול אמסטרדםסקי. בתחילת הפוסט מגולל אמסטרדםסקי הליך רפואי לא פשוט שעבר לאחרונה, בעקבות כאבי ראש עזים ובלתי פוסקים. בהמשך הוא מקשר את מצבו הרפואי לשעות העבודה המטורפות ולרדיפה אחרי הסיכוי לחיות כאן בכבוד, ולאחר מכן הוא מפרט את קשייו הכלכליים ומצוקתו המעמד-בינימית, ובכללי מנפק עוד טקסט שהולך יופי עם רוח מחאת האוהלים מהקיץ. שום דבר ציבורי חדש אין בטקסט המדובר. וזה בסדר, כולנו יכולים וצריכים לשמוע גם בפעם ה-200 על מצוקותיו של מעמד הביניים בישראל, ואמסטרדםסקי הוא בחור שמתנסח היטב ובבהירות, אז למה לא. או, שהנה תיכף מגיע הלמה לא.

אחרי שתינה את צרותיו הפיננסיות הרבות ומצבו הרפואי המעורער, החליט אמסטרדםסקי שצריך איכשהו לסיים את הפוסט. כעת, אמנות סגירת פוסט, או טור, או כתבה, היא אמנות כתיבה נרכשת וכוז שאיננה מובנת מאליה. ישנן כמה דרכים לסיים מאמר באופן "נכון" עיתונאי. טריק ישן הוא לגרום לקורא לחוות סגירת מעגל. היינו, לקחת אלמנט שבו השתמשת במשך הטור – הוא יכול להיות ואפילו עדיף שיהיה שולי – ובעזרת טוויסט מסוים להציף אותו שוב במשפט הסיום. אפשרות שנייה היא לסיים באיזו אמירה חדה וקצרה שמסכמת בחמש-שש מילים את מה שרצית לומר. אפשרות אחרת היא לסיים בציטטה רלוונטית (וזה מה שיפה באמרות כנף – הן מתאימות לכל דבר) מהמקורות או מאישיות נכבדת שרגילים לצטט, עדיף גראצי'ז מרקס או מארק טוויין, ובכך לפזר קצת אבקת מפורסמים על טיעוניך הלא-תמיד-משהו.

ישנן שיטות נוספות, אבל כאן זה לא קורס עיתונות מזורז והאמת היא שהטכניקה די משעממת בסופו של דבר. הרי לא באמת מעניין אותי איך את או אתה כותבים את התוכנה שממנה אני נהנה בסופו של דבר. בחזרה לאמסטרדםסקי. הבחור ישב וישב, הכין עוד כוס קפה, כתב משפט סיום ומחק. זה לא מספיק חזק. ואז הוא כתב משהו אחר. לא, זה עדיין לא זה. ואז, אאוריקה. רוח הקודש החלה לפעם בקרבו, והוא חתם את הפוסט במשפט הבא: "ואם זה לא מספיק, אז דעו לכם שבשבוע שעבר מערכת החינוך ציינה את יום גוש קטיף".

ללא ספק, אמסטרדםסקי המציא כאן ז'אנר חדש וגאוני של סיומת. דורות של עיתונאים וכותבים אווילים מחפשים בצר להם אחרי טוויסט עם הקשר, פאנץ' מסכם או ציטטה רלוונטית, והנה מגיע בחור שקצת כואב לו הראש ומצליח להמציא נוסחה גואלת וגאונית בפשטותה: לא משנה על מה כתבת, את משפט הסיום הקדש לדבר נאצה ברמה כזו או אחרת כלפי מתנחלים או כאלה שהיו פעם מתנחלים. אפשר להרחיב את הכלל הזה על ספרי פרוזה, שירה ועיון, דו"חות כספיים שונים ורשימות